

Список використаних джерел

1. Бичко Г., Вакуленко Т., Лісова Т., Мазорчук М., Терещенко В., Раков С., Горох В. та ін. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022 / за ред. В. Терещенка та І. Клименко. Київ : Український центр оцінювання якості освіти, 2023. 395 с.
2. Дьячук І.В. Просування освітніх послуг ЗВО: підвищення ефективності digital-маркетингу через індивідуалізацію та персоналізацію. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 12. С. 96-101.
3. Крамаренко І.С., Фонарюк О.В., Зацерківна М.О. Цифровізація освіти – нові виклики та перспективи розвитку. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 2 (7). С. 392-404.
4. Ляшенко О., Спірін О., Литвинова С., Пінчук О., Овчарук О., Сухіх А. Концептуальні засади цифровізації освітнього середовища закладу загальної середньої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Т. 102. № 4. С. 1-25.
5. Ямполь Ю. Використання інформаційно-цифрових технологій для покращення менеджменту якості освіти в закладах загальної середньої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Т. 102. № 4. С. 148–162.

Віталій Зелінський,

здобувач ступеня вищої освіти «доктор філософії» НІАД

Науковий керівник – проф. Волошина О. В.

ЦІННІСНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

Сучасні процеси глобалізації та європейської інтеграції висувають нові вимоги до системи освіти, яка відіграє ключову роль у формуванні ціннісних орієнтирів особистості. У цьому контексті аксіологічний підхід стає особливо актуальним, адже він дозволяє не лише передавати знання та навички, а й виховувати громадян зі стійкими моральними принципами, готових до активної

участі в житті суспільства. Європейська інтеграція передбачає гармонізацію освітніх стандартів, орієнтацію на демократичні цінності, права людини, толерантність і культурну різноманітність.

Аксіологічний підхід у концепції виховання – це своєрідна філософсько-педагогічна стратегія, яка «...ґрунтується на ідеї пріоритету загальнолюдських цінностей і самоцінності кожної особистості та визначає перспективи подальшого вдосконалення системи освіти й оптимального використання педагогічних ресурсів відповідно до вимог сучасного суспільства» [4, 182].

Гуманістично орієнтовану концепцію освітнього процесу визначають як стратегічну програму якісної зміни освіти на всіх її рівнях, що передбачає формування у здобувачів освіти вміння орієнтуватися в соціальних і соціально-політичних процесах, свідоме формування власної думки, яка ґрунтується на розумінні та переосмисленні історичних явищ, моральних цінностей і досягнень [1].

Основним поняттям в аксіології є поняття цінності, що визначає соціокультурну сутність навколишнього середовища; явища, які мають позитивне або негативне значення для особистості та суспільства в цілому. У контексті такого бачення до розуміння цінностей відносять позитивні якості, факти, явища. З позиції ціннісних орієнтирів людина створює власне життя, у якому визначає: що саме вона дає життю; що вона бере від життя; у чому полягає її призначення.

Гуманізація та гуманітаризація освітнього процесу передбачає історичне підґрунтя: важлива здатність аналізувати події з різних позицій, усвідомлювати передумови появи конкретного явища, розуміти періодичність його розвитку. [3]. Педагогічна аксіологія визначає особливості взаємодії педагога зі здобувачами освіти, адже необхідним є не тільки процес формування компетентностей здобувачів освіти, а й цілий спектр важливих цінностей, необхідність їх розвитку. В закладі освіти важливо сформувати у здобувачів освіти вміння орієнтуватися в суспільному житті, усвідомлювати його

багатогранну й ціннісну неоднорідність. Рівень сформованості цього вміння є показником вихованості особистості [5]. Визначення концептуальних засад процесу виховання безпосередньо пов'язаний і з застосуванням психологічних механізмів аналізу складових процесу навчання, упровадження технології гуманізації освітнього процесу [2].

Враховуючи, що педагогіка розвитку базується на методологічних засадах практичної психології, у якій знаходять практичне відображення теоретичні концепти культурно-історичної психології, загальнопсихологічної теорії діяльності, положення історико-еволюційного підходу, визначимо засади сучасної системи освіти. Доцільно актуалізувати такі важливі напрями: перехід від моделі адаптивно-дисциплінарного характеру відносин «педагог-учень» до компетентнісного підходу; перехід від когнітивної педагогіки, спрямованої на акумуляцію знань, до педагогіки цінностей, педагогіки партнерства; реалізація проєктів, спрямованих на формування життєвої мотивації дитини та парадигму «освіта впродовж життя»; зміна ролі здобувача освіти від об'єкта пізнання та виховання до суб'єкта, активного учасника освітнього процесу; зміна методики проведення занять: від монологу педагога до кооперації та співпраці; відмова від авторитарно-наказової моделі комунікації, спрямування до відкритого, рекомендаційного спілкування; орієнтація на дитиноцентризм, на відміну від диктату суспільної доцільності та школоцентризму.

Перевагами впровадження аксіологічного підходу в освітній процес є: спрямованість життєвої траєкторії до ціннісно-рефлексивного особистісного рівня у контексті поєднання мети й способів її досягнення; здатність знаходити не одне, а декілька альтернативних рішень; прийняття змісту базових цінностей (допомога, справедливість тощо) у контексті розвитку активності особистості – мотивації, сприйняття оточення, самооцінювання, психологічного захисту. Результатом цього процесу є формування нонконформістської особистості, яка нестандартно мислить, готова до суспільно корисних змін в оточенні.

Отже, в контексті аксіологічної парадигми освітній процес розглядаємо як створення особливого ціннісного середовища, у якому здобувач освіти формує свою життєву траєкторію, корелює власні дії з цінностями самопізнання, самооцінювання та саморозвитку.

Список використаних джерел

1. Бельдій А.О., Волошина О.В. Пінаєва О.Ю. Функції деонтологічного компоненту у структурі професіоналізму майбутніх медичних сестер. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 9(15). С. 662-673. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-662-672](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-662-672).
2. Волошина О. В., Андрєєва В. І. Деонтологічна культура як складова професійної готовності вчителя. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Вип. 52. С. 11–15.
3. Ткачова Н. О., Ткачов А. С. Система ціннісних індикаторів поліпшення якості вищої освіти. *Педагогіка та психологія: зб. наук. пр. Хар. нац. нац.пед. ун-ту*. 2019. Випуск 61.С. 180-191.
4. Dmitrenko, N. Ye., Voloshyna, O. V., & Pinaieva, O. Yu. (2022). Simulation Game in Quasi-Professional Training of Pre-Service Teachers. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*, Мукачєво. 8(2), 33-39. DOI: 10.52534/msu-pp.8(2).2022.33-39.

Володимир Кириленко,

здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр» ФПППО

Науковий керівник – проф. Столяренко О. В.

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ТА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Сучасне суспільство переживає період інтенсивних змін, які ставлять перед ним низку викликів у сфері соціальної адаптації та реабілітації молоді. Масштабні трансформації у економічній, політичній та технологічній сферах